

які негативно відображаються на щоденному житті громадян нашої країни. Зокрема, йдеться про зростання рейдерських захватів, грабежів, вбивств із застосуванням вогнепальної зброї, вибухових пристроїв та ін.

Більш того, це питання актуалізується на фоні створення в Україні детективних підрозділів, що працюватимуть у складі поліції. За розробленою на даний момент правовою базою, їхнім завданням стане заміна в поліцейських підрозділах слідчих і оперативників, об'єднавши їх повноваження в одній особі. Тому максимально гостро в цьому плані стоїть питання щодо їх взаємодії з прокуратурою. Це важливо, в першу чергу, через те, що при об'єднанні повноважень слідчого й оперативного працівника в посаді детектива значно збільшиться робоче навантаження. Тож доцільно прийняти закон про проступки. Отже, проблеми щодо організації роботи з кримінальними проступками не вирішені.

При перегляді взаємодії між детективами й прокуратурою треба зробити наголос на спрощення процедур отримання відповідних дозволів на проведення процесуальних дій, зокрема йдеться про скасування такої бюрократичної процедури, як погодження клопотань. Відтак необхідно надати слідчим і детективам відповідні права для того, щоб вони мали змогу в повній мірі здійснювати процесуальну діяльність щодо проведення досудового розслідування. Пілотні проекти з цього приводу уже створені в багатьох областях, а результати цієї діяльності продемонстрували значне прискорення в досудовому слідстві й позитивно оцінені Міністерством внутрішніх справ. Та все одно не можна говорити про повну процесуальну незалежність детективів у досудовому слідстві, адже в цьому процесі залишається важлива роль прокурора. На наш погляд, для забезпечення процесуальної незалежності детективів під час проведення досудового розслідування необхідно зменшити бюрократичний вплив прокуратури на органи слідства.

Одержано 16.10.2018

УДК 343.98

Дмитро Валерійович КЛИМЧУК,

судовий експерт-вибухотехнік відділу вибухо-технічних
та пожежно-технічних досліджень Харківського науково-дослідного
експертно-криміналістичного центру МВС України

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ІМПУЛЬСНОЇ РЕФЛЕКТОМЕТРІЇ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЕКСПЕРТНИХ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ ВСТАНОВЛЕННЯМ ОБСЯГУ ФАКТИЧНО ВИКОНАНИХ РОБІТ

Зростання темпів будівництва та відновлення енергетичної та інформаційної інфраструктури невід'ємно пов'язані з прокладанням кабельних ліній (силових та зв'язку). В умовах міської забудови кабельні лінії переважно прокладаються прихованим методом, безпосередньо в ґрунті або у кабельних спорудах. Через такий спосіб прокладки після закінчення робіт з монтажу складно встановити фактичні обсяги виконаних робіт. Вищенаведені факти значно ускладнюють проведення досліджень з метою встановлення наявності:

- завищення обсягів використаної кабельно-провідникової продукції;
- завищення обсягів використаних кабельних муфт;
- часткового виконання робіт, часткової заміни ділянок кабельних ліній, наприклад тих, що можуть бути досліджені органолептичними методами і т.і.

Найбільш розповсюдженим способом дослідження кабельної лінії є її «трасування» за допомогою безконтактного кабельного шукача з подальшим вимірюванням за допомогою курвиметра або інших засобів вимірювальної техніки.

Проте у застосуванні такого методу є низка недоліків:

- обмеженість використання, такий спосіб не може застосовуватись за прокладання кабелів на великій глибині та на ділянках з високою насиченістю мереж і т.і.;
- значний час проведення дослідження;
- низка точність, за такого методу не можливо виміряти фактичну довжину за прокладання кабелю «змійкою»;
- неможливість встановлення кількості змонтованих муфт;
- неможливість встановлення марко-розміру всіх ділянок змонтованої лінії.

Серед технічних методів дослідження, що здатні вирішувати наведені вище питання, найбільш пристосований до вимог експертної діяльності є метод імпульсної рефлектометрії. До переваг такого методу можна віднести:

- велика точність, похибка складає 0,2 %;
- метод рефлектометрії відноситься до неруйнівних методів дослідження;
- можливість встановлення фактичної довжини прокладеного кабелю в незалежності від умов прокладки, глибини закладання та інших умов;
- наявність можливості встановлення марко-розміру кабельно-провідникової продукції та з'єднувальних елементів всіх ділянок кабельної лінії;
- швидкість проведення дослідження та відсутність необхідності у проведенні «трасування»;
- мобільність приладу (рефлектометру), маса приладу не перевищує 5 кг, у габаритах 15» ноутбуку.

З вище наведеного витікає орієнтовний обсяг питань, що можуть вирішуватись дослідженнями із застосуванням рефлектометру:

- чи відповідає технічний стан будівельного об'єкта технічним нормам та правилам улаштування електроустановок?
- яка вартість об'єктів нерухомості разом із електроустановками?
- чи у відповідності до проектної документації виконано роботи?

В експертній практиці використання імпульсної рефлектометрії не обмежується дослідженням обсягів фактично виконаних робіт. Зокрема рефлектометрія може бути використаний при дослідженнях:

- випадків безоблікового споживання електроенергії;
- причин та наслідків аварій на кабельних мережах різноманітного призначення (силові та лінії зв'язку);
- якості кабельно-провідникової продукції і т.і.

Рефлектометрія – це технологія, що дозволяє визначити різні характеристики середовища, що досліджується за віддзеркаленням відгуку сигналу: поверхні (наприклад, визначення коефіцієнтів віддзеркалення та поглинання) чи об'ємного середовища (наприклад, вивчення розподілу неоднорідностей в оптичному волокні).

Імпульсна рефлектометрія – це галузь вимірювальної техніки, що заснована на отриманні інформації про лінію, що досліджується за аналізом її реакції на зондуючий (збуджуючий) вплив.

Список бібліографічних посилань: 1. Дьяконов В. П. Современная осциллография и осциллографы. М. : Солон-Пресс, 2005. 320 с. 2. Афонский А. А., Дьяконов В. П. Измерительные приборы и массовые электронные измерения. М. : Солон-Пресс, 2007. 541 с. 3. Афонский А. А., Дьяконов В. П. Электронные измерения в нанотехнологиях и микроэлектронике. М. : Солон-Пресс, 2011. 384 с.

Одержано 12.10.2018

УДК 343.98

Світлана Олександрівна КНИЖЕНКО,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри криміналістики
та судової експертології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1944-4256>

ОСОБЛИВОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ

Кількість злочинів проти правосуддя за останні роки має тенденцію до їх збільшення [1, 2]. Об'єктом злочинних посягань досить часто стають особи, що здійснюють правосуддя. Непоодинокими також є випадки, коли кримінальні правопорушення вчиняють самі представники судової влади та органів досудового розслідування. Як наслідок – завдається шкода не тільки учасникам кримінального процесу, але й підриваються основи державотворення.

В юридичній літературі більша частина робіт присвячена дослідженню кримінально-правових аспектів злочинів проти правосуддя. Зазначимо, що у криміналістиці предметом дослідження були лише окремі види злочинів проти правосуддя. Так, у роботах С. А. Кутякіна, А. М. Морозова, В. В. Смірнова, А. В. Хребтова, А. С. Ямашкіна розглядалися проблеми методики розслідування втеч з місць позбавлення волі. Роботи О. Я. Баєва присвячені розслідуванню примушування до дачі показань; Н. В. Грязєвої, Р. М. Морозова і А. С. Ямашкіна – розслідуванню втеч з місць позбавлення волі; М. Х. Мустафаєва – розслідуванню злочинів проти правосуддя, скоєних працівниками правоохоронних органів; Д. Ю. Четвертака – розслідуванню приховування злочинів; А. В. Шепаліна – розслідуванню відмови свідка від дачі показань.

Методика розслідування злочинів проти правосуддя є родовою криміналістичною методикою, яка об'єднує в собі всі злочини проти правосуддя, що містяться в розділі XVIII „Злочини проти правосуддя” чинного Кримінального кодексу України, а тому подальшого з'ясування потребують криміналістичні особливості розслідування таких злочинів.

Інформаційною основою формування дієвих методик розслідування злочинів проти правосуддя є їх криміналістична характеристика [3, с. 126–129]. Тому важливим завданням криміналістичної методики є розробка криміналістичної характеристики злочинів проти правосуддя. Зважаючи на те, що вказані злочини різноманітні (вчиняються службовими та іншими особами, мають різні сліди, наслідки тощо), нами запропоновано криміналістичну характеристику таких злочинів розробляти диференційовано – відповідно до їх криміналістичної класифікації [4, с. 116–117].

Наступною особливістю розслідування злочинів проти правосуддя є те, що слідчому необхідно вивчати різноманітну документацію – особові справи засуджених, протоколи слідчих (розшукових) дій, протоколи судових засідань тощо.

Потребують також подальшого розроблення питання типізації слідчих ситуацій, що мають місце при розслідуванні таких злочинів. Типові слідчі ситуації, як правильно зазначає О. В. Маркова, є результатом наукового дослідження суттєвих відмінних ознак, загальних для визначеної групи специфічних реальних ситуацій, мета вивчення яких полягає в усуненні інформаційної невизначеності, негативних факторів [5, с. 46]. Виділення типових слідчих ситуацій, що мають місце при розслідуванні злочинів проти правосуддя сприятиме підвищенню ефективності прийнятих слідчим рішень та формуванню системних комплексів оптимальних алгоритмів розслідування.

Вважаємо за доцільне усі слідчі ситуації, що виникають на початковому етапі розслідування злочинів проти правосуддя класифікувати на дві групи залежно від джерела та характеру наявної інформації про особу злочинця. До першої групи ми відносимо ситуації, коли інформація про злочин надійшла від спеціалізованих суб'єктів (оперативних підрозділів, органів пенітенціарної служби). За такої ситуації, як правило, вже відомо особу,